

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

celo leto . . . K 84.—
pol leta . . . „ 42.—
četrt leta . . . „ 21.—
na mesec . . . „ 7.—

za inozemstvo:

celo leto naprej K 95.—
pol leta . . . „ 50.—
četrt leta . . . „ 25.—
na mesec . . . „ 8.—

Jugoslavav

Plačano do

Licijalna knjižnica

Na pismene naročbe
brez pošiljatve denarja
se ne moremo ozirati.

Katoli naj pošiljajo

Ljubljana.

Širok prostor za
80 v, za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19. Telefon
števil. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
števil. 8. — Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Podonavska konfede- racija.

V državah entente se vedno in vedno zopet pojavlja ideja podonavske federacije, sedaj v tej, sedaj v oni obliki. Posebno jo negujejo Francija in Italija, podpirata pa tudi Anglija in Amerika. Tako je predložil vihovnemu svetu nov načrt take konfederacije sedaj tudi sir Clark, ki je kakor znano vodil zadnjo ententno revizijo na Madžarskem in prisilil k odstopu ministrskega predsednika Friedricha, kateremu ententa ni zupala.

Po Clarkovem načrtu, ki pa se v bistvu ujema z vsemi prejšnjimi, naj bi države bivše av. monarhije stopile v čim ožje gospodarske stike in stvorile čim močnejšo politično enotno gospodarsko in carinsko ozemlje s središčem na Dunaju in Budimpešti. Motivi, ki navajajo entento, da se vedno iznova povzrača k ideji podonavske konfederacije so deloma gospodarski, deloma politični. Gospodarski, ker ententni kapitalisti upajo, da bi v ozemlju, kakršnega bi predstavljala podonavska konfederacija veliko lažje kupčevali, kakor pa ako se stvorijo in okrepijo posamezne nacionalne države. Politični, ker se Francija boji priklonitve Avstrije k Nemčiji, Italija močnejše Jugoslavije, vse ententne države skupaj pa boljše nevarnosti, o kateri upajo, da bi se znatno zmanjšala, ako bi se boljše razpoloženi pokrajini pridružile agrarne konservativne države.

Umevno je, da nismo niti Jugoslovani, niti Čehi in Poljaki navdušeni za idejo konfederacije, ker bi se s tem odrekli svoji popolni suvereniteti. Čeprav bi bila konfederacija samo gospodarska zveza enakopravnih držav, je brezdvomno, da bi si Dunaj in Budimpešta že vsled svoje centralne lege, vsled trgovskih zvez iz prejšnjih časov, zlasti pa vsled ugodnega železniškega položaja prejšnje prisvojila vodstvo in gospodarstvo. Mi bomo iskali in sklepali trgovske in politične zveze po svojem prostem prevdaru in tako, da ne

bomo dali nikomur pravice in možnosti vzkati se v naše notranje razmere. Morda se povrnemo kedaj celo sami k ideji podonavske konfederacije, toda sedaj so ti načrti že preuranjeni in zato škodljivi.

Regent o položaju.

Ldu. Pariz, 9. decembra. „Petit Journal“ priobčuje intervju z Aleksandrom. Govorec o motivih, vsled katerih nismo podpisali mirovne pogodbe, se je regent izrazil tako-le: Lahkota, s katero je vihovni svet po čisto kratki diskusiji priznal osnovanost naših zahtev, je dokaz njihove upravičenosti. Sedaj je treba vedeti, kdaj in kako bomo prišli do predloga za reparacije, ki nam jih dolgujejo in ki so nujno potrebne za obnovo zemlje iz gospodarskih, političnih in tudi vojaških ozirov. O notranji situaciji v kraljestvu je rekel regent: „G. Poincaré mi je včeraj rekel, da imata od vseh držav, ki so se vojevale, Francija in Srbija v sedanjem trenutku notranjo situacijo, ki v celoti najbolj zadovoljuje. Na Francoskem so volitve edinost še bolj ukrepile. V moji državi je boljše nevarnost odstranjena. Agrarno vprašanje bo rešeno. Prejšnje fevdalni sistem je odpravljen, treba je samo še regulirati račune z veleposelniki. Vsak kmetovalec ima svoj kos zemlje. Mi imamo sicer zelo različne stranke, ali vse stojijo na narodnem stališču. Hrvati in Slovenci so eno s Srbi“. — Najboljše zveze imamo z Rumunijo in z Grško. Kar se tiče Madžarske, pričakujemo definitivno ureditev naših mej. Prisiljeni smo, umakniti se s teritorija Baranje in Bačke. Ako vihovni svet ostane pri svojem sklepu, bomo zahtevali, da se nam odstopi eksploatacija premogovnikov v pečuskem okraju in da dobimo odškodnino za rudnike, ki sta nam jih razdeljali Avstrija in Bolgarija. Na ta način bomo mogli vzdržati železniški promet. Ko teh pokrajin ne dobimo, želimo, da ondočno prebivalstvo ne pride pod madžarski jarem, prebivalstvo se bo raje izselilo. —

Glede odnošajev z Italijo je rekel regent: „Z Italijo želimo hraniti dobre odnošaje ter bomo v tem oziru vse storili. V tem trenutku položaj ni jasen, verjetno pa je, da bo morala italijanska vlada po zadnjih volitvah zavzeti jasnejšo pozicijo. Nadejamo se, da bo ta bolj pomirjiva kakor doslej.“

„Windischer Hund“ — Hoch die Internationale!

Mariborski socijalni demokratje so sklicali za 30. p. m. strankin shod v Götzovi dvorani. Ker je bil shod javen, se ga je udeležilo tudi več pristavev narodno socijalistične stranke. Ko so na shodu jugoslovanske socijalne demokratije govorniki začeli razpravljati v nemščini, so narodni socijalisti z medklici proti temu protestirali. Ta protest pa je mednarodne zborovalce tako razburil, da so navallili na nar. socijaliste in jih po polurnem burnem prerekanju in prepiranju potisnili iz dverane. A o tem ne bi razpravljali, ko bi se pri tej priliki ne zgodilo nekaj drugega skoraj neverjetnega. Med izbranimi psovskami s katerimi so nemški sodrugi obiskali slovenske delavce se je pojavila tudi ona iz vojnega časa, o kateri smo mislili, da je vendar za vselej pokopana. „Windischer Hund“ in ko je enkrat padla je našla tak odmev, da je kmalu dominirala pred vsemi drugimi psovskami. To se je zgodilo v Mariboru, našem Mariboru, na dan pred prazno obletnico našega ujedinjenja, zgodilo pred očmi vladnih organov.

Paralelo k temu je nudiil ponedeljkov shod v ljubljanskem mestnem domu. Ko so socijalni demokratje začeli našo himno „Lepo našo domovino“ so začeli kvičati, zvižgati, ropotati, da bi himno zadušili. In med psovskami in izzivnimi klici se je čulo ponovno in razločno tudi „Hoch die Internationale“. Nemški klici na slovenskem zborovanju v protest proti narodni in državni himni. In tudi to pred očmi državnih organov.

Vodstvo socijalnodemokratske stranke ni obsodilo teh zločinških protinaroenih izgrediv niti v Mariboru niti v Ljubljani. Ne vemo, ali je tako brez moči, da si proti razdirajočim elementom v svojih vrstah ne upa nastopiti, ali pa tega noče storiti, ker so mu taki pojavi dobrodošli. Ni vsak način bo morala o tem vprašanju razmišljati tudi demokratska stranka, ki se je zvezala na življenje in smrt z voditelji socijalne demokratije. Ako so ti tako brez vpliva, da ne morejo zatreti protidržavnih stremiljenj med svojimi pristajši, je zveza z njimi brezpomembna. Ako pa si razlagajo svoje geslo „Hoch die Internationale“ na ta način, da je treba te in podobne pojave dopustiti, je vsak njihov vpliv na državno upravo v današnjih še tako nevarnih razmerah nedopusten in naravnost zločin nad državo.

Izgredi v Italiji.

Ldu. Trst, 9. decembra. O izgredih, ki so se vršili od 3. t. m. dalje, skoraj po vseh italijanskih mestih, in tekom katerih je bilo veliko demonstrantov ubitih in še več ranjenih, ni bilo doslej še nobenega uradnega poročila. Iz pisanja listov je bilo razvidno, da so se najhujši izgredi vršili v Rimu in Milanu, a predvsem v Mantovi, kjer je množica napadla in zažgala zapore, izpustila jetnike in nato plenila po trgovinah, razdejala železniško postajo, razorožila posadko in gospodarila v mestu dva dni; moralo je priti na pomoč vojaštvo iz Verone, ki je zasedlo mesto. Po več krajih je prišlo do hudih spopadov med demonstranti in karabinjerji. Streljalo se je z obeh strani, tako da je več mrtvih in mnogo ranjenih.

Sedaj je baje izgrediv konec. „Agenzia Stefani“ pošilja namreč dave naslednje poročilo: iz vesti, ki prihajajo iz vseh delov kraljestva, je razvidno, da je zopet povsod vzpostavljeno normalno življenje. Delo se je zopet povsod začelo.

VLADIMIR LEVSTIK.

Nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Zares,« se je skremžil grof. »Neznanske skrbi; zoprne brige. Ali zato vas vendar ne pozabim. Tudi jaz sem mislil vedno na vas, že snoči in danes vse jutro.«

»Ah, dragi grof! Vi imate za vsakogar ljubeznivo besedo.«

»Res, mislil sem; a ne vem, če boste veseli, ko vam razodenem, kaj.«

Toda Smučiklas je bil vendar vesel, že naprej! On, ki bi bil odrli kmetiča za petnajst kron na meh, je gledal na svoje interesne stike z visokim gostom povsem drugače. Dajal je, ne da bi tehtal; vračila teh vsot so bila zapisana v njegovih računih z zelo meglenimi številkami. Protestiral je in malodane zatiskal grofu usta, kadarkoli je začel radi lepšega razpredati načrte, ki bi bili v kaki zvezi s poravnanjem njegovih obveznosti. Samo tega ne! To so umazane, vsakdanje reči, in vesel je, da nič ne sliši o njih; še govora ni, hvala Bogu, da bi prišel radi denarja v zadrego! Žlahtni gost, ki je nadel prvekrat ponižan obraz, kakor treba v takih slučajih, je bil naposled odložil ceremonije in stopil danes pred svojo žrtev s tako prostodušnim obličjem, kakor bi šlo res za najmanjšo malenkost.

»Redek človek ste, doktor,« je vzkliznil, ko je

Smučiklas odmolil svoja zadržila. »Kak drug bi tiščal vrata pred znancom, ako bi slutil, da potrebuje dokazov prijateljstva; vi pa —«

»Kaj hočemo! Tudi jaz moram imeti večasih majhno zadoščenje, ki ne spada v politiko in ne v finance, marveč v kraljestvo čisto človeških, zasebnih čuvstev in simpatij.«

»V tem kraljestvu je Smučiklas velik — magari če podcenjujem vaše javne zaslugel.«

»Komu naj ustrezem, ako ne vam, ki ste... v resnici... rekel bi — nu, kaj! Saj vem, da ste tudi vi meni naklonjeni.«

»In še kako vas čislam, vas in vse vaše! To niso marnje, Smučiklas; dokažem vam. Jaz v svojem položaju bom že našel priliko — kaj pravim, našel sem jo! Kmalu boste videli, kaj ste... vi meni...«

Glas mu je vztrepetal od nenavadno pristnega čuvstva. Toda Smučiklas je diskretno preslišal ta hipni izliv; le rahla senčica zadovoljstva je plavala na njegovih debelih ustnicah, ko je medtem prižigal trabuko.

»Ne veste,« je nadaljeval gost, kako se pripravim z razmerami, ki mi branijo misliti na svoje tukajšnje znanee... v vsakem pogledu... Ali vsak je navezan na lastne prozaične posle, mari ne? In, vidite, ta kraj je daleč od sveta, poštna zveza niso najboljše, ostale še manj — z eno besedo, vsi opravki zastajajo človeku, zapletajo se in zamotavajo,

zakaj, če jim sam ne stojiš za hrbtom, ravna je oskrbniki in poverjeniki po lastni glavi.«

»To pa, to,« je kimal domačin, žuleč cigaro in vrteč palce na trehdom. »Oskrbniki in poverjeniki — vrag naj jih vzame!«

»Večkrat sem že mislil, da bi jim moral sam, osebno pogledati na prste. Kam pa pridem tako?«

»Seve, seve,« je prislunil Smučiklas. »Kam pa pridete? Ali imate hude preglavice z njimi?«

»Pa kakšne! Ravno snoči sem prejel obvestilo, da — ali!« je mahnil nesrečnež z roko. »Tako res ne gre dalje. Vzamem si zaupnega človeka, izvežbana v pravnih in gospodarskih stvarih... moč izmed tukajšnjih, ki jih poznam in jim zaupam... ter mu izročim vodstvo vseh svojih dolgočasnih zadev. Podam mu pregled o njih stanju, on pa se popelje kamor treba in napravi red.«

»Tako, tako; vidite, to je sijajna misel!« Smučiklas se je mahoma zagledal v duhu kot upravitelja nekakšnih maharadževskih bogastev, od katerih bi spravljal tajno, zato pa tem obilnejšo desetino.

»Milijoni so res milijoni,« je rekel grof, kakor bi mu vzel misel iz glave, »ali pri takem gospodarstvu ima ves svet korist od njih, le jaz je nimam. Enkrat jih mora odnesti vrag; a jaz se ne morem brigati zanje — meni so te stvari tako zoprne in odurne!«

(Dalje prih.)

Pred razidom vrhovnega sveta.

Ldu. Pariz, 9. dec. (Dku.) Današnja seja vrhovnega sveta je bila zadnja, kateri je še prisostvoval namestnik ameriške delegacije Polk. Ameriška delegacija zapusti danes Pariz. Clemenceau je v imenu zaveznikov izrekel obžalovanje, da odpotujejo Polk in njegovi sodelavci. Od jutri dalje se bo poslanik Zedinjenih držav v Parizu Wallace, udeleževal se vrhovnega sveta, toda samo da zasleduje debate in da poroča svoji vladi. Vrhovnega je Wallace poplačal, da v imenu Zedinjenih držav podpiše mednarodne akte glede Romunije ter mirovno pogodbo z Ogrsko. Ministrski predsednik Clemenceau bo še jutri vodil sejo vrhovnega sveta in nato s Filipom Berthelotom odpotoval v London k angleško-francoskim posvetovanjem. Ta posvetovanja imajo baje zelo važen organizatoričen značaj. Najbrž se bodo udeležili teh posvetovanj tudi zastopniki drugih velic. Italijanski minister za zunanje posle Scaloja je, kakor znano, že včeraj došel v London, da se z lordom Curzonom posvetuje o raznih vprašanjih, zlasti o tistih, ki se tičejo izvedbe mirovne pogodbe.

Sporazum z Romuni.

Ldu. Pariz, 9. dec. (DunkU.) Vrhovni svet je danes vzel na znanje brzojavki, ki ju je poslal ogrski ministrski predsednik. Te dve brzojavki, odgovarjata na povabilo vrhovnega sveta, ki je pozval budimpeštansko vlado, naj kar najhitreje odpošlje mirovno delegacijo v Neutly. Ogrski ministrski predsednik se je pritožil zaradi romunske zasedbe in je izjavil, da se zadržujeta še vedno dva strokovnjaka, ki sta za mirovna pogajanja zelo važna, in sicer eden po Romunih, drugi, Slovak, pa po Čehih. Govori se, da vrhovni svet na te brzojavke ne bo odgovoril. Vselej poročil generala Coande smatra vrhovni svet konflikt z Romunijo za končan. Menijo, da bodo romunski pooblaščenec v kratkem doprinesel potrebne podpise. Vrhovni svet je odobril v komisiji določene izpremembe v dogovoru glede varstva manjšin v Romuniji. Tudi ta dogovor bodo Romuni sedaj podpisali.

Ententa ne pripusti združitve Predarlske s Švico.

Ldu. Dunaj, 10. dec. „Der neue Tag“ poroča: Kakor se govori v ententnih krogih, se lahko smatra za gotovo, da vrhovni svet v Parizu ne bo privolil, da se Predarlška združi s Švico.

Vrhovni svet uvideva, da bi pomenjal odpad Predarlske od avstrijske republike začetek popolnega razpada

te države. Po avtentičnih poročilih, ki jih je navedeni list sprejel, so vse tukajšnje ententne misli poročale svojim vladam o predarlškem vprašanju in stoje najstrožje na stališču, da se mora Predarlški združitev s Švico zavrati.

6000 živih pokopanih.

Neki interniranec nam poroča iz Italije:

Na Sardiniji je okrog 6000 »političnih zločincev«, ljudi, ki stradajo in umirajo zato, ker ljubijo svoj narod, ležijo v domovino. Gladni so, golji so, bošjo so, bolni so, brez zdravniške pomoči umirajo v takem stanju, da je »Avanti« zbog teh razmer že obtoževal vlado in vojaško oblast. In vse to se dogaja pred očmi kulturne Evrope, v dobi demokracije in humanosti.

Primeri, ki zadoščajo, da si o Italiji stvorimo sliko kulture in človečnosti, so sledeči: Istrske učiteljice Ruzić, Parić in Kaštelan so bile v beneški trdnjavi San Marco zaprte z najnižjimi vlačugami. Starega učitelja Tončića iz Voloske so Italijani internirali. Učiteljev sin, častnik jugoslov. legije, ki se je vrnil s Krima, je prošil italijansko vojaško oblast, naj njega internirajo mesto očeta. To so storili. Ali čez 14 dni so odpeljali očeta na Sardinijo, sina pa so zaprli v veronski trdnjavi. Poljedelski nadzornik S. Ožanić leži v provinci Sassari bolan, brez zdravniške pomoči. Vsi ti in nešteto drugi trpe strašne muke, ker se nočejo vdali zahtevam italijanskega imperijalizma.

Poleg internirancev je na Sardiniji mnogo drugih Jugoslovancev, ki so obsojeni radi »velozlajev« na 5, 8, 10, 15 letno ali celo na doživetno ječo. V nekem mestu na Sardiniji je zaprtih 12 slovenskih duhovnikov, ki so podvrženi najrazličnejšim trpinčenjem. Toda vzile mukam ostajajo duhovniki jekleni narodnjaki in se upirajo nakanam Italijanov.

Interniranci so raztreseni po najzaketnejših brigadah Sardinije. Vsak večer se morajo javljati, na izprehodu se ne smejo oddaljiti več nego za 200 korakov od svojega bivališča. Kdor ve, da gonijo Italijani v internacijo predvsem inteligente, si lahko predstavlja, kakšen je njihov položaj v deželi šovinističnega in imperijalističnega barbarstva.

Židovsko-kapitalistična lumparija.

Ponovno smo že žigosali v našem listu brezvestno, narodu in državi škodljivo početje raznih židovskih bank in drugih kapitalističnih zavodov zlasti po Hrvaškem. Iz brezmejne dobičkoljubnosti, deloma pa tudi direktno v namenu onemogočiti konsolidacijo in okrepitev tem elementom neljube dr-

žave, se ti zavodi ne ozirajo v svojem poslovanju ne na poštenost ne na moralno, samo da napolnijo svoje blagajne in žepa svojih ravnateljev, upravnih svetnikov itd. Da se pri tem ne strašijo niti navadnega zločina, nam kaže primer, ki se je dogodil pri Zemaljski banki v Osijeku.

Nastavljeni hrvaških bančnih in denarnih zavodov so več mesecev štrajkali. Precenjevali pa so pri tem svojo moč in s štrajkom popolnoma pogoreli; udali so se morali na milost in nemilost. Niti tega niso dosegli, da bi se banke zavezale, da se ne bodo maščevale nad njimi, čeprav se končajo po navadi tudi ponesrečene stavke s splošnim pardonom. In banke so svojo hipno premoč res brezobzirno porabile in postavile na cestopar sto uradnikov in uslužbencev z njihovimi rodbinami vred.

Tudi osiješka „Zemaljska banka“ je odpuštila celo vrsto uradnikov, ki so se bili zamerili vsemogočnim članom ravnateljstva. Odpušteni uradniki pa so se hoteli maščevati tudi s svoje strani. Osvadili so varnostni oblast, da so morali v banki na poveli svojih ravnateljev žigosati z ukradenim štampiljo nekoga sodnega urada velike množine avstrijskega denarja, ki ga je banka vlihotapila iz Avstrije in Madžarske in ga potem spravila v promet kot pravilno žigosan jugoslovanski denar. Takoj uvedena preiskava je ovadbo v polnem obsegu potrdila in policija je aretirala bančnega ravnatelja Sorgerja, mogočnega bankokrata s sijajnimi zvezami na vse strani, podravnatelja Vodičko in več uradnikov. Za koliko so ti zločinci oškodovali državo, se ni dalo natančno dogati; gotovo pa je, da presega vsota ponarejenega denarja 10 milijonov kron, nekateri listi so poročali celo o 50 milijonih.

Zlaj pa se je zgodilo nekaj, kar je mogoč pač samov koruptnih razmerah, ki vladajo pri nas. Ravnatelj Sorger, ki je kot ponarejevalec denarja naroden zločinec, je bil — izpuščen iz zapore. Res se preiskava nadaljuje in pride Sorger pred sodišče, a ko je enkrat na svobodi, bo že znal pa-skrbati, da ne pride vnovič v zapor. S svojimi zvezami in svojim denarjem bo poskušal najprej celo zadevo zatušati; če pa ne bo šlo in mu bo pretela slaba, jo bo že še o praviem času popihal preko meje. Ta neopravičljiva, velikodušnost državni oblasti je tem bolj škodljiva, ker daje potuho in pogum še mnogim drugim zločincem Sorgerjeve vrste, ki se jih ne manjka po državi, saj smo videli, da so se našli celo v Sloveniji ljudje, ki so hoteli na goljufivi način obogatiti na škodo svojih sodelavcev. Zločina v Kropi in Osijeku sta jedrsko kaznjiva in škodljiva; sodnija mora nastopiti z vso ostrnostjo, ki jo dopušča zakon, da prepreči nove enake poskuse.

Madžari v Prekmurju.

O Madžarskem upadu v Prekmurje poročajo hrvaški listi te-le podrobnosti: 29. nov. ob pol 7. uri zjutraj je vdrla v prekmursko Dolnjo Lendavo madžarska tolpa, sestojela iz dvajsetorice članov madžarske bele garde (Horthyjeve vojske) in večjega števila civilistov. Tolpa je bila oborožena s strojnimi in je udarila na mesteca. Posrečilo se ji je v prvem trenutku obvladati položaj; čim se je polastila kraja, je polskala madžarone in vjela z njihovo pomočjo 7 naših stražnikov. Oskala je tudi stanovanja našega kapetana, ki je seveda začuden gledal, odkod so prišli ne pričakovani gosti. Kapetan je moral z njimi.

Madžarska slava v Lendavi pa je trajala malo časa; naša vojska, sestojela iz srbskih rekrutov, je takoj stopila v akcijo, in po kratkem boju so bili Madžari pognani nazaj na mejo. V naših rokah so pustili 5 mrtvecev in 50 ujetnikov; ostali so pobegnili odkoder so prišli in še dalje. Naslednjega dne je prišlo do novega spopada med našimi in madžarskimi četami pri Pinceh.

Sedem naših stražnikov se je s kapetanom vred vrnilo iz kratkega madžarskega ujetništva. Madžari so postopali z njimi po svojem načinu: oropali so jih, slekli, pretepli in pogrnili nazaj. Madžari koncentrirajo na demarkacijski črti močnejše oddelke, s katerimi bodo skušali ponovno vdariti na naše Prekmurje. Zato je naša posadka ojačena.

Madžaroni in židje so se hunskega oblika zelo razveselili, toda njihovega radovanja je bilo konec, ko so si naše oblasti iz njihovih vrst poiskale potrebno število talcev.

Pred časom se je že pisalo, da snujejo in pripravljajo madžaroni v Prekmurju akcijo proti našim oblastim. Kakor se da sklepati iz prvega napada Madžarov na naše ozemlje, niso bile one vesti zgolj prazna govorica, za kakšno se jih je povsod označevalo. Pozabili ne smemo tudi, da sedanji vojaški poveljnik v Madžarski, admiral Horthy, zahteva, da se Madžarom vrnejo vsi kraji, ki so jim bili odvzeti, in preli, da proti vsem sovražnim sosedom nastopi z vojaško silo.

Madžarski predrznosti bo treba narediti skorajšen konec, ker ne gre, da bi vedno iz nova riskirali drugo ceno življenja naših vojakov. Naša vlada je že tudi posegla po sredstvu, ki bo gotovo učinkovalo: ustavila je nadaljni dovoz živeža na Madžarsko, dokler ne dobimo zadoščenja za roparske upade v Prekmurje in garancij, da se ne bodo več ponavljali. Ker so Madžari glede živeža navezani popolnoma na nas, je treba, da vlada svoj sklep rigorozno izvaža, pa bodo postali kmalu zopet ponižni.

Sladkorni škandal v Osijeku.

Osiješki »Jug« je prošil mesec pri nesel razkritje sladkornega škandala v naši državi.

Po informacijah ing. Frynte so uporabile sladkorne tovarne v državi SHS za časa sladkorne kampanje 1918—19 največ 2 milijona meterskih stotov, t. j. 20.000 vagonov sladkorne repe; na dvoriščih tvornic ali za časa transportov po železnicah je v tem času zgnilo 1 in pol mil. met. stot. t. j. 15.000 vagonov sladkorne pese, a na zemljiščih je ostalo nepobrano prav toliko repe, tako, da smo v tem času izgubili najmanj 3000 vagonov sladkorja.

Nova setev repe l. 1919 ni bila prav urejena, t. j. cene pesi so se fiksirale prepozno. Zato je bila setev zelo pičila. Poleg tega so bile vremenske okoliščine za uspevanje repe nepovoljne. Vselej tega bomo imeli v kampanji 1919—20 v naši državi na razpolago največ 15.000 vagonov repe, iz katere bomo v najboljšem slučaju proizvedli največ 1300 vagonov sladkorja, t. j. isto količino, ki jo je pred vojno lahko proizvela samo sla-

Ivan Albreht:

Janko Glaser, Pohorske poti.

Ljubljani 1919. Natisnila in založila Zvezna tiskarna. Cena broš. K 5, vez. K 7.)

Sam vase in v svojo zemljo zamikljen je stopil pred nas poet, nov pesnik s svojo prvo zbirko. Kdor je pričakoval razposajenega fantovskega nastopa, se je vžeti; kdor pa ljubi tišino, tisto tišoto, ki odene tudi najburnejše v mir, bo pozdravil knjigo z veseljem in jo bo bral več kot enkrat. V bregu pod mano se gredo je zrela malinje, jaz sam ležal in čakal na tvoje stopinje; toplo sijalo je solnce lepe jeseni — tiho zoreli so moji dnevi zeleni.

(Motto, str. 5.)

Večkrat se čuje zahteva in trditve, da je umetnina šele tedaj prava, kadar more človek, ki naj jo vživa, pozabiti na vsa sredstva, s katerimi se izraža, in doživljati ob njej edino umetnost, lepoto. In v „Pohorskih poteh“ je mnogo takih pesnikov. Tihe, intimne ubranostne slike so pravi biseri in brez dvoma leži v njih najjačja umetniška sila autorjeva.

Daj mi roko, da tiho jo vzamen v svoji dve: da vso jo skrijem, ker vsa je moja in ker tega vedeti mamica tvoja še zdaj ne sme...

(V mraku, str. 22.)

Slučno se vršile na straneh 27, 29, 39, 45 in še na mnogih. „Balada o dveh“ (str. 35) je tako lepa v svoji dosledni preprostosti, da je ne more prezreti niti najpovršnejši bralec.

S tem sem že tudi omenil najbolj značilno potezo vse zbirke: preprostost. V prvem delu je še enkrat pesnik sam sebi nezvest, da zapoje nekam bobnače:

nebo stoji: kot da večnost je tam obstala molče —

(V gozdu, str. 12.)

pozneje pa nikjer več. Nič drznih skokov, nič tistega balasta, ki ga metoma ljubi moderna, ko hoče v hlastanju za senzacijo odeti vsako mušico v slonovo kožo, — tem več pa je pristnosti, iskrenosti, ki objame misli in srce. Zato je v knjigi tudi mnogo, mnogo več samoniklega, nego je to običajno v mladih dneh. „Večerna pesem“ in „Sinu“, ki zaključu-

jeta tretji del zbirke, sta dozoreli umetnini in obenem neprilijena interpretacija vse zbirke.

Četrti del, ki slika Pohorje, ima toliko čilega zdravja v sebi, da je človeku skoro žal, ker je tako kratek.

in po borovju okleščanem duh in po šumeči otavi — to zdaj je moj vsakdanji kruh, ržen in črni in zdravil

(Doma, str. 68.)

In dalje:

Sama radost razigrana iz vinogradov vseprek: „Lep, lep, lep“, poje iz gričevja, „lep, lep, lep vinski je breg!“

(Klopotci, str. 78.)

Pisati o knjigi oceno, ni bil moj namen; to naj opravijo drugi. Hotel sem le opozoriti nanjo in povedati, da ima mnogo lepote v sebi in da je vredna branja. Zato nočem brskati za tem, kolikokrat je začel avtor s svojega pravega tira — zlasti mestoma v prvem delu zbirke — tamveč sklepam z željo, da bi našli ti verzi mnogo bralcev.

dkorna tovarna v Osijeku. Toda gotovo ni niti, da dobimo teh 1300 vagonov sladkorja, zakaj sladkorne tovarne nimajo na razpolago za izdelovanje sladkorja potrebnega premoga, apnenca in koksja. Če kljub temu izpade vse dobro, bomo v kampanji 1919—20 imeli na razpolago 1300 vagonov sladkorja. Zdaj pa drugo vprašanje: kako dolgo bomo mogli črpati iz te zaloge? Računavši letno na glavo 10 kg sladkorja, potrebujemo mesečno 1000 vagonov sladkorja. Če to potrebo reduciramo na 700 vagonov mesečno, bi imeli zagotovljeno sladkorno aprovizacijo komaj za dva meseca, za 10 mesecev pa bi morali pripeljati sladkor iz tujine. Potreba uvoženega sladkorja bi znašala v najskromnejšem slučaju 7000 vagonov. Če bi plačali kg sladkorja v inozemstvu le po 30 K kg, bi morali izdati zanj dve milijardi in sto milijonov kron.

Takega gospodarstva si ne more dovoliti niti država, ki je v finančnem in gospodarskem oziru jaka, kaj šele mi!

V slučaju najsrečnejše ureditve valute bo imela država SHŠ letno sledeče izdatke; tričetrst milijarde dinarjev za sladkor, pol milijarde din. za obleke in suknja, pol milijarde za železo in stroje. Naša naloga, predvsem naloga naše vlade in naših močnih gospodarskih organizacij mora biti, da te izdatke po možnosti skrijajo, posebno pa, da čimprej poskrbe, da bomo pridelali ves sladkor doma. Z najostrejšimi redstvi treba preprečiti, da bi se še kdaj ponovil podoben škandal, kakor je gori omenjen.

Jugoslavija.

Odhod škofa Karlina. Ldu. Trst, 9. decembra. Dne 1. decembra je škof dr. A. Karlin, zapustil Trst in se odpeljal v Ljubljano. Par ur pred odhodom se mu je poklonilo odposlanstvo političnega društva „Edinost“, da mu v imenu tržaških Slovencev sporoči priskečen pozdrav. Z Bogom! Vodja odposlanstva dr. Wilfan, se je vladiki zahvalil na njegovem modrem in pravičnem poslovanju ter mu zaželel vse dobro za bodočnost. Mons. dr. Karlin se je vidno ganjen zahvalil odposlanstvu na tem izrazu simpatij, naglašajoč, da je hotel vsikdar le dobro vsem.

Reorganizacija beogradske policije. Ldu. Beograd, 9. dec. „Politika“ javlja: V nekaj dneh se bo objavila naredba glede preureditve beogradske policije po vzorcu uredb po vseh večjih mestih v inozemstvu. Po tej naredbi bo organizacija policije urejena na čisto drugi osnovi, kakor dosedaj. Za policijske organe in za žandarmerijo se bodo otvorile posebne šole in kurzi. Istotako se bo uredil materialni položaj vsega osebja.

Ministrski svet. Ldu. Beograd, 9. decembra. Danes predpoldne je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 11. do 13. ure in na kateri so razpravljali o tekočih poslih.

Mejna kontrola tudi za častnike. Ldu. Beograd, 9. decembra. Minister vojne in mornarice je odredil, da se morajo vsi častniki in vse vojaške osebe brezpogojno podvreči naredbam carinskih oblasti z ozirom na pregled oseb, ki prestopajo mejo, bodisi da potujejo v inozemstvo, bodisi da se vračajo v našo državo.

Izdajalec Vešovič. Garnizijško sodišče je prejelo tožbo ministra za notranje stvari proti generalu Vešoviču, ki je obtožen veleizdaje in pripravljanja upora v Črni gori. Obenem je obtožen tudi njegov sin, ki je bil svojčas častnik v Rusiji. Pri Vešoviču so našli dokumente, ki nepobitno dokazujejo njegove zveze z Italijo in z blivšim črnogorskim kraljem Nikito. Vsi ti dokumenti so priloženi tožbi.

V Splitu je začel izhajati nov dnevnik, glasilo dalmatinskih demokratov „Život“. Dnevnik izhaja na 4 straneh in stane na leto 240 K, posamezna številka pa 1 K.

Pomočnik ministra za prehrano. Ldu. Beograd, 9. decembra. Ministrski svet je sklenil, da se postavi za pomočnika ministru prehrane profesor Nedeljko Divac.

Razna poročila.

Nemške zahteve na Južnem Tirolskem. Ldu. Bolcan, 9. dec. Tirolski Nemci so izročili italijanski vladi spomenico v kateri zahtevajo, naj vlada prizna potrebo, da se dovoli Gornji Adiži deželna avtonomija, zajamčena po avstrijski deželni ustavi. Glede sedaj veljavnih zakonov, zahtevajo Nemci naj ostanejo v veljavi vsaj 20 let in naj se med tem časom ne izpremeje brez privoljenja deželnega zbora. Nadalje zahtevajo oprostitev vojaške službe, poverjenje javne varnostne službe deželi itd.

Francozi zapuščajo Madžarsko. Ldu. Budimpešta, 9. dec. Francozi so danes zapustili Szegedin. Pošto, brzojavni in telefonski urad so prevzeli madžarski uradniki. Za kontrolo madžarske uprave ostane majhen francoski oddelek v mestu.

Alzacija-Lorena v francoski zbornici. Ldu. Nauen, 9. dec. Pri otvoritvi nove francoske zbornice je poslanec Francois prebral izjavo poslancev iz Alzacije-Lorene. Predsednik zbornice in Clemenceau sta pozdravila Alzacijane-Lotaringijce. Albert Thomas je prebral kratko izjavo socialnih demokratov; od tam so se dvignili nagnji protesti, ne da bi se dalo iz poročil razvideti, proti čemu so bili ti protesti naperjeni. V izjavi se je reklo med drugim, da bo socialistična stranka Alzacije-Lorene odločno in brezpogojno pristopila v francosko skupnost.

Novi orijent-ekspres. Prometno ministrstvo Nemške Avstrije je izdelalo načrt za nov orijent-ekspres, ki bi šel čez Beograd—Budimpešto—Bratislavo—Brno in Prago v Pariz. Istotako naj bi se vzpostavil redni blagovni in osebni promet s Čehoslovaško, Madžarsko in Jugoslavijo. (Nemška Avstrija hoče vsekakor dokazati, da sta Dunaj in Budimpešta za promet z zapadom neobhodno potrebna! Glej članek „Podonavska konfederacija“.)

Koliko velja angleška armada. Ldu. London, 10. decembra. (DunkU.) Proračun za angleško vojsko za leto 1920 znaša 400 milijonov funtov. Dne 1. marca 1910. bo še 400.000 mož pod orožjem. (400 milijonov funtov znaša po današnjem kurzu skoro 40 milijard kron, ki jih bo izdala Anglija za svojo armado! Ured.)

Grško-turški boj. Ldu. Rim, 9. decembra. (DunkU-Brezlično.) Iz Soluna poročajo, da so Giki pri sa sedbi meje v odseku Magesije v Mali Aziji, ki jo je določila mirovna konferenca, imeli ljute boje s turškimi oddelki.

Največji francoski parnik se potopil. Ldu. London, 10. decembra. Največji francoski parnik „France“, ki je dne 2. decembra odplul v Baltimore, se od tega dne pogreša. Obstoji bojazen, da se je vsled silnih viharjev početkom decembra potopil.

Vladna kriza na Češkem.

Praga, 9. dec. Predsednik Masaryk se je obrnil do ministrskega predsednika Tusarja s svojeročnim pisanjem v katerem ga prosi, naj pregovori ministra Klifača, Frankeja, Heidlerja in Veselega, ki so podali ostavko, da ostanejo na svojih mestih in naj odpravi konflikt med obema delavskima strankama z mirnim sporazumom. Ministrski svet je sklenil v smislu želje predsednika Masaryka storiti korake, da se doseže mirna rešitev konflikta med obema delavskima strankama in njih strokovnimi organizacijami.

Beleške.

Čudni zavezniki. „Slovenec“ v svojem članku o devizni centrali in kolkovanju odločno zahteva, da mora storiti vlada vse, da dvigne vrednost kron, in ogorčeno zavrača pri bodoči razmenjavi kron za državne dinarje vsako drugo razmerje med krono in dinarjem kakor 1:1. V tem se popolnoma strinjamo z njim in z nami vred gotovo tudi vse slovenske, hrvaške in del srbskih strank. Največji nasprotniki tega načrta in največji zaničevalci vrednosti kron so pa srbski radikalci, ki so storili vse, da bi na korist žepov svojih voditeljev krono popolnoma uničili in stoje še danes na stališču, da je treba krono zamenjati po kolikor mogoče nizkem kurzu. Najboljše razmerje, na katero bi bili voljni pristati, je 1:5. In Ninčičeva zločinska politika na finančnem polju je še vsem znana, saj smo jo občutili vsi na lastnih žepih. Nalagal je parlament in svoje kolege v vladi, da je večji del naših bankovcev že dotiskan in da bo mogoče krono vsak čas zamenjati, samo da je s tem preprečil kolkovanje ali kako drugo zavarovanje kron in tako povzročil, da je krona vrednost dan za dan padala. Koliko večja bi bila danes vrednost našega denarja, če bi kolkovanje izvedli že pred meseci ali pa če bi imeli že celo svoj denar. Oboje je Ninčič namenoma preprečil v svojo in svojih radikalnih sostrankarjev korist. In vendar so ravno ti radikalci s Ninčičem vred najožji zavezniki naših klerikalcev. Strankarska strast je res brezmejna.

Hrvatska vzdržuje polovico Jugoslavije! Tako kriči zagrebško separatistično glasilo „Hrvat“ ki poskuša dokazati, da plačuje Hrvatska na izvozni in uvozni carini ter na direktnih in indirektnih davkih okrog dve milijardi v državne blagajne, dočim znašajo vse državne potreščine po računu „Hrvata“ okrog štiri milijarde. Ne glede na to, da temelje ti računi na popolnoma napačni podlagi in z daleka ne odgovarjajo resnici, je treba s takimi in podobnimi argumenti enkrat za vselej pomesti. Nič več ne smemo računati: Slovenci plačujemo toliko, Hrvati toliko, Bosna toliko itd. Saj naša država ni trgovska ali delniška družba, da bi računali vsak član kaj plača in kaj dobi. Vse državne potreščine je treba po enotnem, pravičnem ključu razdeliti med državljane. Kdor ima več, naj tudi več plača, pa naj bo Srb, Hrvat, Slovenec. V toliko morajo demokracijo in socialno pravičnost priznavati in vpoštovati že tudi hrvaški separatistični kapitalisti. Če si je Hrvatska med vojno nabrala neizmerna premoženja, mnogo večja kakor so si jih mogle druge naše pokrajine, ni samo pravično ampak je naravnost moralna zahteva, da sedaj k skupnim državnim izdatkom tudi več prispeva. Saj bi sicer z jednako pravico nastopil tudi kapitalist, češ: Ta-le moj delavec, invalid, ki ima državno podporo, dobiva mnogo več od države kakor jaz; naj torej tudi več plača. — Skrajni čas je, da Hrvatje obračunajo z zlobno neumnimi demagogi „Hrvatove“ vrste.

Neodrešena domovina.

Otvoritev tržaških slovenskih šol. Trst, 9. dec. Obiasil so končno dovolile otvoritev slovenskih ljudskih šol. Vpisovanje v C. M. šolo pri Sv. Jakobu se je zaključilo v nedeljo. Redni pouk se prične v četrtek, 11. t. m. Za vzdrževanje privatnih slovenskih ljudskih šol v Trstu se je sestavil konzorcij, v katerem so dr. Abram, dr. Slavik, dr. Wilfan, učitelj Andrej Čok, prof. Murk in zdravnik dr. Pertot.

Novi tržaški guverner dr. A. Mosconi je bil doslej izredni komisar za tržaško občino.

Početje Italijanov v zasedenih krajih. V Postojni so Italijani aretirali trgovca M. Pikla, katerega so vklenili in odpeljali v Trst. Aretriran je bil radi tega, ker je služil v jugoslovanski armadi.

Civilni komisar v Postojni izdaja potne liste za naše kraje le svojim osebnim znancem in protežirancem. Če je to znak nekorupirane uprave, ne vemo.

Povratek vojnih ujetnikov. Trst, 8. dec. „Edinost“ objavlja: Kdor ima kakega svojca še v vojnem ujetništvu v Italiji, Rusiji, Franciji itd., naj napravi takoj prošnjo na generalni civilni komisariat v Trstu (oddelek za vojne ujetnike, soba št. 4), v kateri naj navede naslednje podatke: ime, priimek, rojstni dan, rojstni kraj in kraj pristojnosti vojnega ujetnika, ime očelove in materino. Te podatke rabi komisariat, ker se mora prej informirati v domačem kraju vojnega ujetnika; razume se, čim natančnejši so podatki, tem lažje se povpraša in tem več upanja je, da se dotičnik prej vrne domov. Razen tega se mora seveda v prošnji označiti tudi natančni sedanjí naslov vojnega ujetnika. Tisti, ki ne morejo narediti sami omenjene prošnje, naj pošljejo gornje podatke na naslov: Politično društvo „Edinost“ v Trstu, ulica 30. oktobra 13 (pisarna dr. Wilfana).

Danes je obletnica Cankarjeve smrti. V spomin na velikega bojovníka in Jugoslavana vzporedi dramsko gledališče ob pol 8 uri zvečer slovensko tragedijo „Hlapci“, s čimur bo na dostojen način proslavljeno Cankarjevo delo za našo kulturo. Od občinstva pričakujemo, da se spominski predstavi oddolži z udeležbo, ki jo zahteva že samo spoštovanje in ljubezen do vsega, kar nam je genijalni pokojnik ustvaril.

Dnevne vesti.

d Zločinsko žigosanje bankovcev v Ljubljani. Ljublj. policija je zasledila čedno družbo, ki se je po osliškem vzgledu kar en gros bavila z žigosanjem v hotapijenih bankovcev. Par gospodičen, pomožnih uradnic pri tukajšnji delegaciji finančnega ministrstva, je izmaknilo na skrivnem uradni pečat in na stanovanju ene izmed njih so potem redno žigosale avstrijske bankovce. V zadevo je zapletenih baje tudi več uglednih oseb, med njimi celo hčerka enega izmed prvih voditeljev klerikalne stranke. Več uradnic je že aretiranih. Pričakujemo, da bodo oblasti zadevo neizprosno zasledovale in preiskale ter vse krivce brez ozira na stan in družabno stališče izročile zaslužni kazni.

d Dr. Andrej Karlin, bivši škof tržaški, ki se je moral umakniti Italijanu Bartolomassiju, je prevzel vodstvo škofskih zavodov v Št. Vidu nad Ljubljano.

d Italijanski delegat za vidiranje potnih listov je odpotoval. Vrne se 12. t. m.

d Glavno uredništvo „Slovenca“ je prevzel dosedanjí urednik „Mira“ in nar. poslanec g. Smodej. Dosedanjí glavni urednik g. Izidor Cankar odide na Dunaj v svrhu nadaljevanja študij.

d Prememba v prekmurskem komisariatu. Današnji „Uradni list“ priobčuje imenovanje dosedanjega komisarja za Prekmurje, g. Lajnšiča, za mariborskega glavarja. Kakor znano, je g. Lajnšič še pred imenovanjem za prekmurskega komisarja vodil mariborsko glavarstvo. — Posle prekmurskega komisarja opraviča začasno g. B. Berbuč.

d Predsednik višj. šol. sveta g. Fran Vadrjal je podal demisijo. Kakor čujemo, bo za naslednika imenovan sedanjí ravnatelj realne gimnazije g. Stanko Beuk.

d Statistika podražanja cen. Od 1. 1914 so splošne cene v posameznih državah poskočile takole: v Švedski za 336%, v Italiji za 181%, v Norveški za 271%, v Švici za 250%, v Angliji za 217%, v Danski za 212%, v Holandiji za 203%, v Zed. državah za 181% — a pri nas za tisoče %.

d Narodni sveti morajo položiti račune. Včerajšnji Uradni list prinaša naredbo dež. vlade, ki določa: Vsi Narodni sveti (pododbori, pokrajinski odbori Nar. sveta, Narodna veča pokrajinskega značaja) v območju deželne vlade za Slovenijo, razpuščeni v smislu sklepa ministrskega sveta v Beogradu z dne 22. decembra 1918 so dolžni položiti račune do dne 1. januarja 1920 predsedništvu deželne vlade ter prositi za absolutorij. Račune pregleda posebna komisija, sestavljena iz načelnika in namestnika, ki ju imenuje deželna vlada, iz odposlanca gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo, iz odposlanca oddelka za narodno brambo in iz odposlanca poverjenika za javna dela.

d Detiskanih drž. dinarjev se v Beogradu nahaja za dve in pol milijardi.

d Konec knjigovozniške stavke. Kakor znano, so skupno s tiskarji stopili v stavko tudi zaposleni v knjigovoznicah, vendar pa so se pogajanja vršila za obe kategoriji ločeno. Pod vodstvom g. dr. Windischerja, ki je posredoval tudi v tem sporu, je prišlo 8. t. m. med obema strankama do sporazuma, ki določa minimalne plače za razne vrste delavcev. Plače so razmeroma nizke, deloma celo nižje, kakor so bile pred stavko.

d Jugoslovanski olimpijski odbor se osnuje v nedeljo, 14. t. m. v Zagrebu. Ustanovne skupščine se udeležijo zastopniki vlade, športnih institucij, Sokolskega saveza, delegacije kraljevine. Sibi je v mednarodnem olimpijskem odboru itd. Zastopnike slovenskega športa ima določiti sestanek športnih društev in institucij, ki ga sklicuje S. K. „Ilija“ za petek 12. t. m. ob 20 uri v restavraciji „Novi svet“.

d IV. porotno zasedanje pri dež. sodišču v Ljubljani se prične dne 15. decembra. Porotnemu sodišču bodo predsedovali: predsednik dež. sodišča dr. O. Paoč ter svetniki, ozir. nadsvetniki Regally, Vedernjak, Peterlin in Nagode.

Uradni komunikacije o kolekovanju.

Ljubljanski dopisni urad poroča iz uradnega vira: Iz vseh strani dežele prihajajo poročila, da se je ljudstvo točno držalo predpisov glede biljegovanja. Izvzemši slučaj v Kroplu, kjer je komisija zlorabila svojo oblast in je biljegovala avstr. bankovce, za kar se nahaja v sodni preiskavi, ter nekaj slučajev polzkušenega tihotapstva, ni bilo incidentov. Trgovcem, ki so v prvih dneh odklanjali sprejem nebiljegovanih bankovcev, je politična oblast diktirala jako občutne kazni. Ljudstvo na splošno razumeva biljegovanje in pričakuje od njega, da preneha devalvacija jugoslovanske krone. Razni nezadovoljni elementi prireajo po deželi shode in sklepajo resolucije proti 20% nim priznanicam, hoteč v ljudstvu zasejati nezaupanje, da bo država kdaj honorirala priznanice. Izkuša se ljudstvo spraviti v strah za to, da bi po nižji ceni priznanice prodalo. Istočasno pa se nakupujejo priznanice, za katere se v mestih plačuje celo precej nad pariteto. Ljudstvo se odločno avari pred hujšakci, ki kvarijo kredit države, zlasti pa se pozivlje, naj priznanice ne prodaja, temveč jih dobro hrani, kajti za definitivno izmenjanje stare krone so vse priprave že v polnem teku in tedaj bo seveda priznanica veljala toliko, kakor kolkovana krona. Hujšakci, ki po shodih napadajo vlado radi priznanic in s tem spravljajo priznanice na nižjo ceno v roke nakupcev, naj se ovadi bližnji oblasti.

Družba sv. Cirila in Metoda nam je sedaj še bolj potrebna. Slovenci, spominjajte se je povsod!

Ljubljanske vesti

I Opozorilo! Vsem gg. trgovcem in inserentom v našem listu naznaniamo, da gosp. Majntinger, naš bivši akviziter, ni več upravičen nabirati za naš list oglasov ter je z današnjim dnem izstopil iz naše službe.

Upravništvo „Jugoslavije“.

I FJI na justični palači. Uprava justične palače je dala predvčerajšnjim takoj na tozadevno notico v „Jugoslaviji“ odstraniti vse znake „FJI“ na justični palači. Lahko bi bila storila to prej in si prihranila javno grajo.

I Seja načelstva NŠS. se viši danes, v četrtek ob 6 zvečer v strankini pisarni (Nar. dom.)

I Škandal. „Slovenski Narod“ poroča pod tem naslovom, da je Kreditni zavod za trgovino in obrt kolekoval jugoslovanski denar z nemškimi in italijanskimi žig. Konstatiramo, kar je itak že samo umevno, da to ni bil Jugoslovanski kreditni zavod na Marjinem trgu št. 8, temveč podružnica nemškega avstrijskega kreditnega zavoda, ki se nahaja v Prešernovi ulici.

I Štrajk v Ljudski posojilnici. Uradništvo Ljudske posojilnice je stopilo dne 6. t. m. v stavko, ker uprava Ljudske posojilnice opetovanim prošnjam uradništva po zvišanju službenih prejemkov ni ugodila. — Na poziv stanovske organizacije je uradništvo dne 9. t. m. zopet začelo uradovati, ker je ureditev te zadeve prevzela uradniška organizacija sporazumno z uradom za socialno skrbstvo.

I Poverjeništvu za kmetijstvo se je preselilo v novi trakt Marjanišča na Poljanski cesti (postaja električne cestne železnice: Ambrožev trg). Ravnotam uraduje odslej tudi višja komisija za agrarske operacije, krajni komisar za agrarske operacije in deželni veterinarski urad.

I Ukradli so včeraj na koncertu Glasbene Matice v Unionu štiri zimске sukne. Tatov dosedaj še niso izsledili.

I Razsvetljava Starega trga je škandalozna. Tam je v večernih urah mogoče človeka ubiti, ne da bi kdo opazil zločin. Magistrat naj nemudoma ukrene vse potrebno, da se to ne zgodi!

I Cercle français. Pouk v francosčini se je pričel. — Učne ure za I. tečaj so v ponedeljkih in četrkih od 6. do pol 8. ure; za II. tečaj v torkih in petkih od 6. do 7. ure; za III. tečaj v ponedeljkih in četrkih od 6. do 7. zvečer in sicer v poslopju I. gimnazije, pritišče. Članarina znaša na mesec 8 kron.

Zadnje vesti

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“

D'Annunzio še ne bo dal miru.

Bakar, 10. decembra. Kakor vse kaže, se D'Annunzio pripravlja na nove napade proti Jugoslaviji. Danes je imel daljše posvetovanje s poveljnikom italijanskih vladnih čet, gen. Castellom. Domenila sta se baje, da zasede Castello Sušak, D'Annunzio pa se umakne — preko demarkacijske črte v Jugoslavijo. Zavešči namerava ozemlje do Plase in Kraljevice.

Bakar, 10. decembra. Včeraj sta priplula na Reko dva laška parnika, prvi naložen z živili, drugi z — municijo za D'Annunzijsko armado. — D'Annunzio je odposlal v Italijo večje število svojih najspretnejših čilrijev, da delajo tam propagando za njega in mu nabirajo prostovoljce.

Sušak, 10. decembra. Znan laški vodja Bassich je po D'Annunzijskem naročilu odpotoval v Avstrijo. Sodisi se, da bo poskušal stopiti tam v stike s hrvaškimi separatisti, ki se zbirajo v Gradcu in na Dunaju.

Nikitine nakane.

Beograd, 10. dec. „Politika“ priobčuje f. tografski posnetek pisma ki ga je pisal ekskralj Nikita svojim zaupnikom v Parizu. Iz pisma izhaja,

da je kralj Nikita pripravljen vse potrebno, da se polasti Cene gore, tudi če bi mirovna konferenca potrdila njeno spojitve z Jugoslavijo. Nikita daje dalje jasno razumeti, da si je v ta namen že zagotovil izdatno podporo — Italije.

Kovan drobšč.

Beograd, 10. decembra. Vlada je sklenila s tvornico Berodorf pogodbo o kovanju drobšč po 50, 20 in 10 par v nominalni vrednosti od 25 milijonov kron.

Na Hrvatskem kolkovano poldugo milijardo kron.

Zagreb, 10. dec. Po cenitvi finančnih strokovnjakov so kolekovali v področju zagrebške podružnice avstroogrške banke dosedaj za poldrugo milijardo kronskih bankovcev. Ako stranke ne prinesejo še v zadnjih dneh izredno velikih množin denarja, so vsoto kroječih bankovcev vsaj na Hrvatskem mnogo precejševali.

Valutna reforma. — Krona se zamenja v razmerju 1:2.

Beograd, 10. dec. Včeraj se je začela pod predsedstvom ministra za finance Veljkovića in s sodelovanjem finančnih strokovnjakov enketaz za definitivno rešitev valutnega vprašanja. V ospredju razprav stoji vprašanje v kakem razmerju naj se zamenja krona za dinar. Člani enquete so po večini mnenja, da bi bilo najbolje zamenjati dve kroni za en dinar, nekateri pa predlagajo celo tri krone. Sklepani o tem vprašanju še niso.

Izvoz živeža se prepove.

Beograd, 10. decembra. Ministrski svet se je bavil na svoji včerajšnji seji s prehranjevalnimi težkocami, ki so se pojavile v posameznih pokrajinskih državah. Ministrski svet je sklenil prepovedati začasno izvoz živeža, zlasti moke in žita, dokler se ne reši najhujša kriza. Izvažati bo smela le še „Centralna Uprava“.

Novi brzoviaki Zagreb—Beograd.

Zagreb, 10. decembra. V najkrajšem času se uvedeta na progi Zagreb—Beograd dva nova nočna brzoviaka s spalnimi vozovi. Odhajala bosta istočasno iz Zagreba in Beograda in sicer okrog 9 zvečer, v Zagreb oziroma Beograd pa prihajala okrog 8. zjutraj.

Madžarske laži.

Bečkerek, 10. dec. Budimpeštanski listi v zadnjem času sistematično širijo vesti, da se bo vršilo v Bački in Banatu ljudsko glasovanje in da bodo morale naše čete obe pokrajini izprazniti. Nadalje poročajo, da je prebivalstvo v Bečkereku, Veliki Kikindi in še po nekaterih drugih krajih izobesilo madžarske zastave. Vsa ta poročila kakor tudi ono o plebiscitu so na vsem lepem izmišljena.

Romani se morajo umakniti.

Subotica, 10. dec. Romunska vlada je dobila od vihovnega sveta ostro zapoved, da se morajo romunske čete, ki se še nahajajo tostran Tise nenudoma umakniti na levi breg reke.

Borza v Subotici.

Subotica, 10. dec. V Subotici se v kratkem osnuje borza za blago in efekte.

Sprememba v bosanski vladi.

Sarajevo, 10. dec. Predsednik deželne vlade Šola je odpotoval sinoči v Beograd. Njegova pot je v zvezi s predstoječimi spremembami v bosanski vladi, ki se bo rekonstruirala po zagrebškem vzorcu.

Občinske volitve v Sarajevu.

Sarajevo, 10. dec. Mestni magistrat je že začel s pripravami za občinske volitve v Sarajevu, ki se bodo vršile v prvi polovici meseca januarja.

Vesti Ljubljanskega dopisnega urada.

Regent ob obletnici ujedinjenja.

Ldu, Beograd, 10. dec. Iz Pariza je odgovoril regent Aleksander na brzojavni pozdrav ministrskega

predsednika Lj. Davidovića v imenu kraljevske vlade povodom obletnice našega narodnega ujedinjenja z nastopnimi besedami: Vam in drugim se iskreno zahvaljujem za pozdrav povodom obletnice ujedinjenja. Naš narod, ki je s toliko požrtvovalnostjo pridobil svoje osvobojenje, je dal v času tega prvega leta skupnega svobodnega življenja novo jako podlago manifestaciji od 1. decembra, ker je vsemu svetu podal popoln dokaz svoje odločnosti, da hoče ostati ujedinjen. Želim od srca, da najde v bodočnosti narod v svoji ujedinjeni domovini povračilo za svoje naporno delo in pogoje za srečen razvoj.

Češki dar Beogradu.

Ldu, Beograd, 10. decembra. Poslanstvo čehoslovaške republike je poklonilo beograjski občini ladjo šlezjskega premoga za njeno uporabo.

Vabilo na olimpijske igre.

Ldu, Beograd, 10. decembra. Belgijsko poslanstvo je pozvalo preko našega ministrstva za zunanje stvari pristojno mesto v naši državi, naj ukrene vse potrebno za udeležbo naše kraljevine pri olimpijskih tekmah, ki bodo prihodnje leto.

Poštna zveza z Parizom.

Ldu, Beograd, 10. decembra. Iz Pariza poročajo, da je francoska pošta pričela sprejemati pisma za naše kraljestvo.

Nemčija dobiva zopet pogum.

Ldu, Lyon, 10. dec. Kakor javlja „Chicago Tribune“, je izjavil baron von Lersner, da ho Nemčija odgovorila z zelo odločno noto na vsakišen polzkuš strahovanja ali ukazovanja od strani entente. Glasom lista „Petit Parisien“ je nemški državni vojni minister Noske izjavil v pogovoru s poročevalcem lista „Daily Mail“, da je prišel trenutek, ko se mora Nemčija po potrebi energično postaviti v bran proti zahtevam zaveznikov.

Dober plen.

Ldu, Pečuh, 10. dec. Tukajšnji policijski komisariat je zaplenil prejšnje mesece raznim osebam za 220 tisoč kron neizgosenih bankovcev, ki so jih hoteli uvesti v našo kraljestvo.

Novi tiskovni zakon in časnikarsko pravo v republiki Avstriji.

Na Dunaju, koncem novembra 1919.

1.

Državni urad za pravosodje je izdelal načrt novega tiskovnega zakona. Ker imamo pri nas v Jugoslaviji še vedno zastareli avstrijski zakon, je tudi za naše razmere pomembno, da rekoliko spoznamo glavna določila tega zakonskega načrta. Priznati pa moramo, da določila tega načrta popolnoma odgovarjajo našemu času. Zadostilo se je skoro vsem zahtevam, ki jih stavlja svobodni selna javnost na tiskovni zakon. Razzatega pa vsebuje zakon več popolnoma novih določil, ki bodo v svojih temeljih izpremenila tiskarsko in knjigotračno obrt.

Tako določa § 7, da ni treba več posebne koncesije za ustanovitev tiskarn in za obratovanje knjigotračnic, razposojevalnic knjig in drugo. V bodoče more torej v Avstriji vsakdo, ki ima potrebno strokovno izobrazbo, ustanoviti tiskarno, in knjigotračstvo tudi ni vezano na nobeno koncesijo.

Kolportaža je seveda prosta. S tem se edino le sankcionira že obstoječi položaj.

Omejitev za razpečevanje tiskovila določa § 15. Državni policijski urad more na predlog kake šolske oblasti gotove tiskovine ali tiskovine gotove vrste, ki bi lahko škodovala vzgoji mladine, izključiti od prodaje ter prepovedati, da bi se zastonj po-

sojevale ali razdeljevale mladini pod 17. letom. Tudi javno se ne smejo rastavljati. Ta določba je predvsem naperjena proti nenravnim knjigam, zlasti proti nekaterim takozvanim humorističnim listom.

V § 22 se določa, da člani narodne skupščine ali deželne zbornice, dokler traja zasedanje, ne smejo biti odgovorni uredniki časopisov.

O takozvanih popravkih se v bodoče v zvezi s tiskovnega zakona sploh ne bo moglo več govoriti. Izraz »popravek« izginje iz tiskovnega zakona. Na njegovo mesto pride odgovor. S tem se pač naj obenem tudi pove, da se takozvani »popravki«, ki se naj glasi »odgovor«, naj ne zavrača se naj glasi »odgovor«. Sicer so pa sprejeli glede postopanja o »popravkih« bistvene določbe starega tiskovnega zakona.

Omejitev tiskovne svobode se v splošnem z novim tiskovnim zakonom faktično uvaža in sicer v § 30. Ta pravi: Če je bil kak v tiskovnem izhajajoči časopis tekom enega leta dvakrat zaplenjen, tedaj more tekom dveh mesecev, ko je poslata zadržna razsodba pravovelnost, državna vlada za eno leto prepovedati razširjanje časopisa v tiskovnem.

Konfiskacijsko postopanje je zelo omejeno. V bodoče se more kaka tiskovina le tedaj konfiscirati, če niso izpolnjene gotove določbe tiskovnega zakona, kakor n. pr. navedba kraja tiska, ime izdajatelja itd. Po splošnem kazenskem zakonu se more kaka tiskovina le zaradi grobe in pohujšane povzročujoče kršitve pravosti in sramotljivosti konfiscirati.

Po § 51 so osebe, ki so započlene pri časopisu, izrečno oproščene od tega, da bi morale pričati.

2.

Razen novega tiskovnega zakona so predložili tudi nov zakon, ki naj ureja pravice časnikarjev. V tem namreči so popolnoma zadostili zahtevam, ki so jih svoječasno stavila časniškarska društva. V tem zakonskem načrtu so prvič poskusili zakonito določiti pojem urednika. § 1 pravi: »Predpis tega zakona velja za vse delavce kakšnega časniškarskega podjetja, ki so poverjeni s sestavljanjem besedila ali z risanjem slik in ki so nastavljeni s stalno plačo in ne izvršujejo svojega dela kot postranski posel.« Take osebe imajo pravico do naziva »urednik« (Redakteur) in dobe izkaznice, ki jih naj varujejo ter pospešajo pri izvrševanju njihovega poklica. Te izkaznice bodo izdajale posebne strokovne organizacije, ki bodo nalašč v to svrhu pooblašene od deželne vlade. S tem določbo že obstoječe strokovne organizacije poseben pomen. Te organizacije imajo tudi pravico, odvzeti take izkaznice osebam, ki jih zlorabljajo. V utemeljiteljem spisu k temu zakonu se pravi, da gre za splošno varstvo naziva urednik (Redakteur), ki naj ne bo omejen samo za Avstrijo.

Tudi vprašanje starostne prekrbe urednikov naj voli časniškarski zbor. Določa se, da je časniški podjetje obvezano, plačevati za vsakega urednika od dneva službenega nastopa skozi deset let, če je pa urednik prej končal 60. leto svojega življenja, do tega časa letni prispevek najmanj 500 K. Te prispevke naj upravlja dva zaupnika. Ta rešitev starostne prekrbe je precej siaba.

Prav posebnega pomena je § 8 novega časniškarskega zakona. Ta pravi: »Če se kako podjetje proda z ali brez izpremembe firme, tedaj more kupec tekom enega meseca po prodaji napram uredniku izjaviti, da ne sprejme njegove pogodbe s prodajalcem. Če je kupec podal tako izjavo, tedaj more urednik razen plače, odgovarjajoče odpovednemu roku, zahtevati odškodnino, ki znaša pri manj nego petletni dobi pogodbenega razmerja polno letno plačo, pri pet do desetletni dobi enopolno letno plačo.« Razen tega določa še § 10 sledeče: Če izpremeni časniško podjetje svojo doseganje politično smer, tedaj more urednik, od katerega se ne more

zahtevati, da nadaljuje svoje delovanje, ne da bi izpremenil svoje mišljenje, odpovedati pogodbo brez uveljavljanja odpovedne dobe. Urednik ima potem v § 8 navedene pravice.

Upajmo, da bomo dobili tudi pri nas skoro nov moderen tiskoven zakon in da se bodo obenem uredile razmere naših časnikarjev.

Almanah dobrovoljcev.

Odbor »Društva jugoslovanskih dobrovoljcev v Sloveniji« je sklenil izdati »Almanah dobrovoljcev«, v katerem bodo opisani boji in drugi dogodki iz življenja naših dobrovoljcev.

Društvo vodi pri tem namen s znaniti jugoslovansko občinstvo z vsem delovanjem onih, ki so trgali v boju za svobodo vsa, ki se niso ustrašili nobene nevarnosti in nobenega truda v boju za osvoboditev in ujedinjenje Jugoslavije.

Pozivajo se vsi dobrovoljci, da vsak prispeva po možnosti za ta Almanah.

Sprejemali se bodo prispevki o življenju v ujetiških taboriščih kjer so se dobrovoljci rekrutirali; o bojih na frontah, v dobrovoljskih formacijah, ali pa v ostalih zaveznških armadah, dalje o potovanjih (iz Dobruđe na macedonsko fronto in Marman itd).

Ker bo z urejevanjem vsega tega gradiva precej dela, odbor pa želi izdati Almanah čim prej, se prošijo vsi, ki hočejo poslati svoje prispevke, da storijo to čim prej in sicer na naslov društvenega tajništva v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 3.

Gospodarstvo.

g Trdke, ki se zanimajo za nakup spanjskih deželnih pridelkov, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani naslov neke firme, ki se zanima za uvoz teh predmetov v našo državo.

g Veliki trgovski sejem v Barceloni. Glavni poročila ministrstva trgovine se je osnoval v Barceloni komite za organiziranje velikih trgovskih sejemov v Barceloni. Prvi tak sejem bo v Barceloni v času od 15. do 30. maja 1920.

g Mariborska eskompna banka je razvila v zadnjem času živahno delovanje. V najkrajšem času bo zvišala svoj akcijski kapital za nekoliko milijonov, ker se je promet že selaj toliko pomnožil, da se čuti nujna potreba zvišanja in to tem bolj, ker se je upravni svet odločil da ustanovi v osvojenih krajih svoje podružnice. Ker je Mariborska eskompna banka naš domaći zavod istega vsem tople priporočamo.

Drobiž.

Prenarejena avstrijska himna. Dunajski šaljivci so prenaradili avstrijsko himno takole: »Gott erhalte, Gott beschütze unsern Renner, unsern Seitz, aber auch, man kann nicht wissen, Kaiser Karl in der Schweiz.« V slovenske verze se sicer ne da prenesti, dobesedno se glasi: »Bog ohrani, Bog obvari našega Rennerja, našega Seitza, pa tudi, saj se ne ve, cesarja Karla v Švici.«

Tragična svatba. V francoski občini Gernigney se je dogodil nenavaden zločin. 42letni kmet Monssard bi se moral poročiti s 17letnim dekletom Achafre. Ko je prišla ura, določena za poroko, so pa svatje zastoj pričakovali ženina. Medtem so Monssardovi prijatelji vprizorili v njegovem domovanju ples. Največ je plesala bodoča žena in to s svojim prijateljem iz mladih let Marguatom. Ker padeta nenadoma dva strela skozi okno in Achafreova in Margut se zgrudila mrtva na tla. Strellec je bil Monssard, ki ju je ustrelil iz ljubezni.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

MALI OGLASI.

Proda se:

Okrugol les in bukova drva ima na prodaj Josp Serbec v Soštah 50. p. Pesnica.

Trgovci — Pozor? Zajamčeno čisto bučno olje razpošilja po najnižji ceni vsako množino tvrdka Martin Sumer Konjice. 1575

Proda se več vagonov čebule. Kje poišče se v upravnistvu Jugoslavije v Ptuj. 1573

Večja množina štedilnikov je naprodaj. Jeranova ul. 11. 1599

Spalne in jedilne sobe, kuhinjske opreme, postelje, spodnje in vrhne modroče, umivalnike, vsakovrstne omar, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled! 1584

Proda se dobro seno, vezano, v vsaki množini, tudi cel vagoni po nižnji ceni. Gostina Vodnik Sp. Šiška šte. 89. 1542

Kupi se:

Kupi se strojni stroj za železo. Ponudbe na Anončno ekspedicijo At. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 8. 1570

Sode vinske dobro ohranjene kupi od 100 — 130 l. velike. Ivan Savnik Kranj. 1577

Kupim planino, dobro ohranjen. Ponudbe prosim na naslov Robert Vodičko, Zagreb, Illica br. 6. 1561

Službe:

Brivski pomočnik boljši delavec se sprejme pri Franu Novaku, brivcu v Mariboru Tegethofova c. 22. 1576

Iščem službo kot šivilja na dom ali pa v stalno delo k šivilji. Nastop takoj. Naslov v upravnistvu. 1568

Tražo se 2 hotelska direktora, starija, leđična, jedan za odmah, za hotel Royal u Zagrebu a jedan za 1. Februara 1920 za Hotel Grand Palace u Hvaru. Lesina Južna Dalmacija.

Reflektira se samo na prvorazredne sile, koji so bili u tom svojstvu u velikim hotelima kao direktori a, usto da su vještii restaurateri, koji će nadzor nad Hotelima i Restauracijama znati voditi. Reflektanti neka šalju svoje ponudbe sa fotografijama i zahtjevom plaće na Milana Canku vlastitika Hotel Royal-a Zagreb. 1572

Chef Portir traži se za hotel Royal u Zagrebu. Reflektirati mogu samo starije osebe pouzdani koji su kao Chef Portiri bili u velikim hotelima da su poštteni i solidni. Potrebno znanje više jezika na ponude od osoba koji nijesu bili već Chef Portiri ne će se u obzir uzeti. 1571

Sprejme se urarski učeneč iz mesta Ptuja pri gosp. Francu Reismanu, urarju v Ptuj, Krekova ul. 6. 1558

Sebarica ili deklica za sve za malu obitelj traži se za Zagreb. Ponude uz preise svjedodžbe i naznaku zahtjevana plaće na odvjetnika Dr. R. Siebenscheina u Zagrebu. 1556

Razno:

Glasovir. Kdo bi odstojil za tri ure tedensko glasovir dvema dijakoma protiv primerni odškodnini. Cenjene ponudbe pod »Vesten« na upravo. 1557

Pošten Slovenec prosi uljudno najnega posojila 2.000 K na 10% obresti. Posojilo so vrne v enem letu. Cenjene ponudbe pod invatid na upravnistvo Jugoslav.

Najboljše uspehe imajo oglasi v dnevniku »Jugoslavija«! Ako iščete službe, ali pa če imate kaj naprodaj oz. želite, ali pa če imate roma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v »Jugoslaviji«!

Dopisovanja in ženitne ponudbe:

Ženitna ponudba. 29 leten privatni uradnik z nekaj tisoč kronami premoženja se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo brez otrok do 30 let z nekaj premoženjem. Le resne ponudbe z priloženo sliko, ki se takoj vrne pod »A. B. C. 6.« poštno težete Ptuj. Tajnost zajamčena. 1574

Sprejememo več vestnih in pridnih kolporterjev

Uprava »Jugoslavija«, Marijin trg šte. 8. Ljubljana.

Ker sem od gospoda Ivan Lapajne in Vinko Vetrli, žel. uslužbenca, dne 11./6. žaljivega govoril javno preklčem in obžalujem.

Ivan Javornik.

Kupim

vsake velikosti fotograf-ske plošče (nerabljene) kakor tudi papir ter druge fotografske potrebščine. Ponudbe pod nasl. Kuac Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica.

Zidarji!

Kranjska stavbena družba sprejme takoj več dobrih zidarjev za Ljubljano. Zglasiti se je v Ljubljani, Levstikova ulica 19.

Franjo Paar, Varazdin, Brzjav Paar Varazdin Ustanovljeno god. 1912

Prvahrvatskatrgovina panjev in čebelskih izdelkov. Lastni izdelki umetnega satja.

K. Linhart, urar Marija Terezija c. 7.

Velka zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše. 990

Po

4%

čistih brez odbitka obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun

»Jugoslovanski kreditni zavod« v Ljubljani, Marijin trg 8. in Wolfova ulica 1.

Mlekarna SUNJA Hrvatsko

priporoča svoj lastni izdelek Imperial sir, ducent K 29.—, fini ala liptavski sir K 10.—, v zabojčkih po 17 kg netto. Pošilja se le po poštne povzetju.

DRVA

Vam razžagam takoj in najcenejše Ant. Pucihar, obrat žaganja drv Poljanski nasip 22/I.

DRVA

za takojšnjo dobavo se kupi. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak. Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Nudim:

prazne, rabljene, dobre, hrastove vinske sode, kakor tudi nove transportne in skladiščne sode, potem nove jelove sode za zelje, in nove bukove sodečke z vratami za med. Ivan Pač, Sisak.

Esenci

različnih vrst za likerje in žganje prima mirovno blago se dobijo pri Rudolf Zore & Komp., Ljubljana, Gledališka ulica šte. 7/II.

BAKER stari

kupujem.

Plačam najvišje cene. Odon Kontny, Ljubljana, Kolodvorska ul. 37.

Redka prilika!

Dam v najem kino v Jugoslaviji pod zelo ugodnimi pogoji. Dopise je poslati sigurno do 30. t. m. na upravnistvo lista pod »Kavcije zmožni«.

Import — — Eksport Hirth & Co.,

Dunaj (Wien) I. Tratnerhoff 2 zamore vsled svojih dobrih zvez in organizacije za Nemško Avstrijo, Nemčijo in Češko razpečavati živila in deželne prideleke kot lan, volno, krzno in kože in objednem dobaviti industrijske predmete vseh vrst, posebno vžigalce, steklo, porcelan, pohištvo in železarnine po najnižji ceni in najboljših pogojih. 2339

Kupujem
staro zlato in srebro,
kakortudi nakite in ure vseh
vrst po najvišjih dnevnih cenah.
P. WERHONIG, urar, PTUJ,
Miklošičeva ulica 3.

RADIUM

vsebujoča vinovica (francosko žganje) je
„ELEVATOR“

edino prava in patentirana ter najizdatnejše
sredstvo proti trganju, revmatizmu in živčnih
bolezni splošno znana.

Dobiva se v vseh trgovinah, drogerijah in lekarnah.

Na debelo pa v glavni zalogi za celo Slovenijo:

F. ŠIBENIK,

Ljubljana, Gosposka ulica 16.

Naznanilo.

Uredba o delovnem času predpisuje tudi za
trgovinska in prometna podjetja dnevno osemurno
delo. Zato je načelstvo gremija trgovcev v Ljubljani
odredilo, da bodo trgovine do 30. aprila 1920 odprte
takole:

trgovine z živili in delikatesami: od 8. ure zjutraj
do pol 1. ure popoldne in od 2. do pol 6. pop.
trgovine z manufakturnim in galanterijskim
ter modnim blagom: od 8. ure zjutraj do 12. ure
opoldne ter od pol 2. do pol 6. popoldne;
trgovine z železnino in steklarskim blagom: od
pol 8. zjutraj do 12. opoldne ter od pol 2. do
5. ure popoldne.

Člani gremija trgovcev se opozarjajo, da se do-
loženih ur natančno drže.

Čiščenje prodajalnic in trgovskih prostorov ne
spada v 8 urno delo.

Laneno olje

in dobro vlečan, pristen
firnež

se dobi pri tvrdki
IV. PREMIERL
Ljubljana
Kolodvorska ulica 18.

KONJAK

Pri slabostih vsled starosti,
težkočah v želodcu, pešanju
moči je star

vinski konjak

pravo življenje vzbujajoče
sredstvo. Dve politterski
steklenici pošlje z zabojem
vred za 68 K franko **BENEŠ**
HERTL, veleposelnik, grad
Gaillo pri Konjicah, Štaj.

Vozove

eno- in dvovprežne malo
rabljene se ceno proda.
Poizve se v anonimnem
zavodu Drago Beseljak,
Cankarjevo nabrežje št. 5.

Nudim

Fini brillantin à 5 K, ducat
50 K.

Indigo modrilni esenc ducent
à 17 K.

Kremo za britje, najfin, milo
dct. à 50 K.

Črnilo Antracen indigo
ducent 1/2 9 K.

1/16 14 K.

Fleurs des Roses, Fino „Tie-
gelkremer“ milo pour Dames
à 10 K, dct. 100 K.

Kemično tehnični arbutatorij
ED. KANDUŠAR, kemični
ingenieur, Polzela pri Celju.

Priporočava najino vedno ve-
liko zalogo

Slivovke

Tropinovec
Ruma

Brinjevec

Cognac

medicinal

olja

strojnega

ter vsakovrstnega špecerij-
skega blaga. — Oddaja se
samo na debelo.

Gregorc
& Verlič

Ljubljana.

Prva jugoslovanska

tovarna

čistilnega praha

nudi pomade bele —
rdeče, prah v za-
vitkih, kakor tudi beli
izvleček „Sidolin“ —
tekočina v malih stekle-
nicah — najboljšo čistilo
za vse kovine.

A. Radesich, nasl., Kamnik,

Prah se raspošilja tudi v
celih vagonih.

Akviziterja

spretnega, zanesljivega in treznega
sprejme upravnishvo „Jugoslavije“ v
Ljubljani. Reflektiramo samo na iz-
vežbane moči. — Predstaviti se je v
upravnishvu na Marijinem trgu št. 8.

Kožnata roba na veliko!

putni kovčez i putne torbe,
kožnate gomaše,
pasovi za moške i za ženske,
novčarke, portofejli, lisnice i nesešeri,
školske torbe i ručne torbe itd.

KIŠOBRANI, SUNCOBRANI I ŠTAPOVI
na veliko

dobivaju se kod tvorničkog skladišta

Braća Almasy i Fleischman

Gundulićeva ul. 4.

ZAGREB

Gundulićeva ul. 4.

Zahitjevalje odmah cjenik
i pismene ponude.

Bogato snabdjeveno
skladište.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Marijin trg 8, Wolfova ulica 1

Poštni čekovni račun št. 11.323. — Brzojavni naslov: Jugoslovanski kredit, Ljubljana.

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči
račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa
tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na
vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje, in na

blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.
Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Jadranska banka

Delniška glavnica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija,
Split, Šibenik, Trst, Zadar.
Ekspozitura: Kranj.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-
račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni
davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-
zemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago le-
žeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z
vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim za-
klepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic;
nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna
kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.